

Build Up Skills
NL

Vakmanschap voor een duurzaam gebouwde omgeving

Samenvatting: resultaten BUS-NL

Juni 2024

Voorwoord

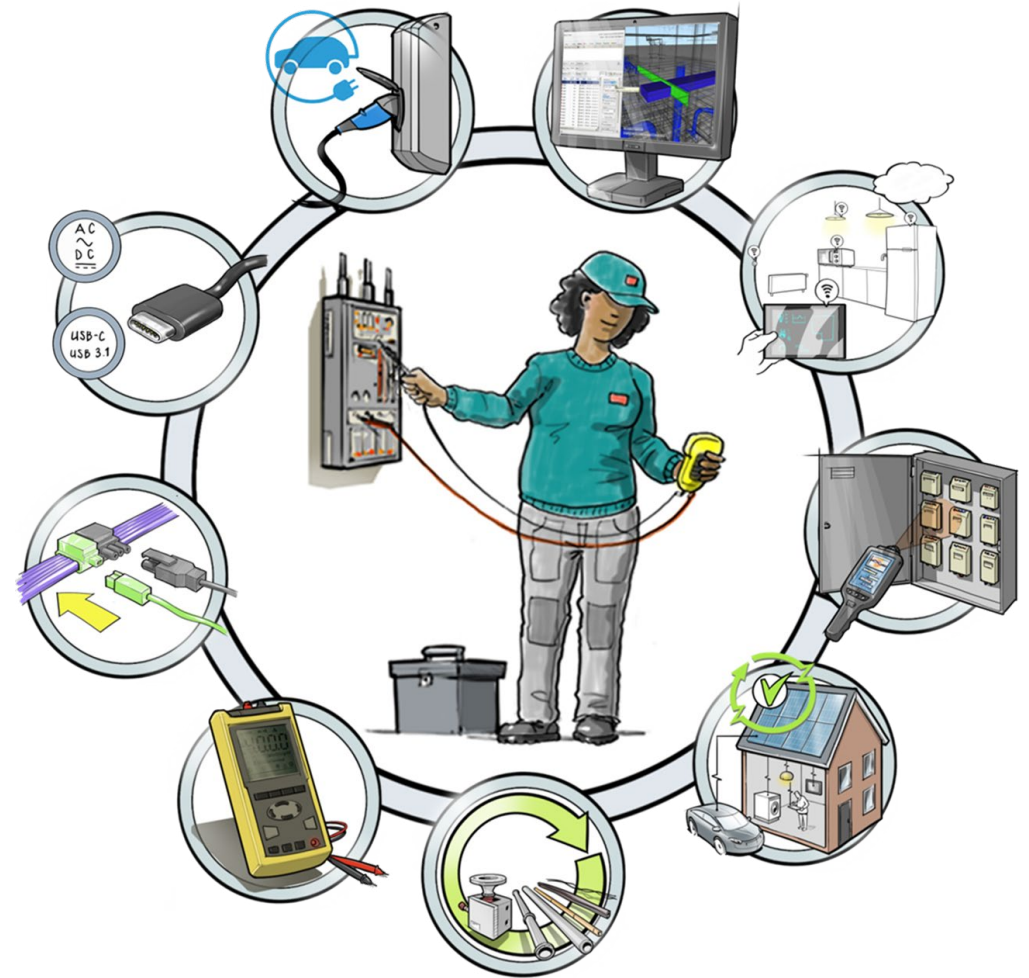
Voor u ligt een samenvatting van de projectresultaten uit project BUS-NL. Deze geven inzicht in benodigde transitievaardigheden voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving in de periode 2024-2030. Ook wordt helder wat er nodig is om te borgen dat iedere betrokken vakmens voldoende vaardig is om deze bijdrage te leveren.

De energietransitie is een enorme uitdaging, maar ook een unieke kans! Werken aan maatschappelijke vraagstukken en daar als vakmens een concrete bijdrage aan leveren is bijzonder zinvol en motiverend.

We danken iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan de onderzoeken van BUS-NL. Daarnaast danken we iedereen die de Roadmap ondersteunt en mee wil helpen om acties uit de roadmap op te pakken in de komende weken, maanden en jaren.

DuneWorks

Inhoudsopgave

Introductie.....	4
Evaluatie van de eerste nationale routekaart.....	5
Nationale Status Quo.....	6
Skillsmapping.....	7
Roadmap.....	8
Sluit je aan!.....	14

Introductie

De transities in de gebouwde omgeving gaan over digitalisering, energie, klimaatadaptatie, natuurinclusiviteit, biodiversiteit, inclusie, cultureel erfgoed, robotisering, industrialisatie, mobiliteit en circulariteit. Deze vragen om verregaande impact door samenwerking van verschillende disciplines op verschillende schaalniveaus. Om CO₂-neutraliteit in 2050 te bereiken is het essentieel om hier strategisch en in samenwerking naar toe te werken.

BUS-NL heeft in dialoog met verschillende belanghebbenden de essentiële vaardigheden in kaart gebracht die nodig zijn om de beroepsbevolking bij te scholen om zo de transitie te versnellen. BUS-NL produceerde ook in co-creatie met belanghebbenden een Roadmap die de activiteiten schetst die nodig zijn om capaciteitsopbouw, scholing en bijscholing te verankeren in structuren en processen in de sector, en in relevante trainingen.

In dit rapport vind je het volgende:

- **Evaluatie van de eerste roadmap 2013-2020** : wat is er bereikt na de publicatie van de eerste roadmap?
- **De status quo**: waar staan we nu en wat is er nog nodig?
- **Skillsmapping**: welke vaardigheden zijn er nodig in de waardeketen om een duurzaam gebouwde omgeving te realiseren?
- **De Roadmap 2024-2030**: een visie op de toekomst, uitgewerkt in vijf concrete actielijnen.

Evaluatie van de eerste nationale routekaart

In 2011 is door vele partijen in Nederland een route kaart gemaakt voor de benodigde skills voor de energietransitie. Alweer twaalf jaar geleden zijn met partijen in het onderwijs, overheden en bedrijven afspraken gemaakt om te zorgen dat voldoende mensen over goede vaardigheden beschikken om de energietransitie vorm te geven. Met zowel aandacht voor het initiële onderwijs (met name MBO) als voor het post-initieel onderwijs (onderwijs voor mensen die al werken).

Terugkijkend blijkt dat de afspraken heel goed zijn nagekomen en de doelstellingen eigenlijk allemaal zijn bereikt. Zo zijn er keuzedelen ingevoerd in het MBO en er is een systeem ontwikkeld voor hoe om te gaan met snelle innovaties. Ook is er een mooi landelijk systeem ontstaan voor de wijze waarop de sector met innovaties kan omgaan. Deze methode is ingebed in opleidingen, examens, certificeringen en herkenbaarheid in de markt.

De volgende stappen die we kunnen zetten zitten met name in verplichtende sturing op duurzaamheid en circulaire economie in kwalificatiedossiers van initiële opleidingen en op het herkenbaar maken van kwaliteit van maatregelen voor de consument.

Lees rapport

Nationale Status Quo

In Nederland zijn heldere doelstellingen voor het vormgeven van de energietransitie in de gebouwde omgeving. Met zowel aandacht voor kwaliteit van de leefomgeving, energietransitie, circulaire economie en klimaat adaptatie.

Als we kijken naar de realisatie van die doelen dan maken we stappen maar zijn we er zeker nog niet. Er zijn wel mooie voorbeelden en pilots, maar opschaling blijft een vraagstuk. We moeten dus vooral meters maken met de implementatie van maatregelen.

Daarnaast blijkt dat de verschillende doelen rondom circulariteit, biodiversiteit en de energietransitie in beleid en praktijk vaak los van elkaar te bestaan. Zo zijn zonnepanelen en warmtepompen nu niet goed te repareren of opnieuw te gebruiken. Dat vraagt extra aandacht de komende tijd.

Lees rapport ▶

Meer lezen over hoe de National Status Quo tot stand is gekomen? In het rapport lees je meer over hoe de zogenaamde praatplaat is ingezet tijdens ideation workshops met belanghebbenden.

Lees rapport ▶

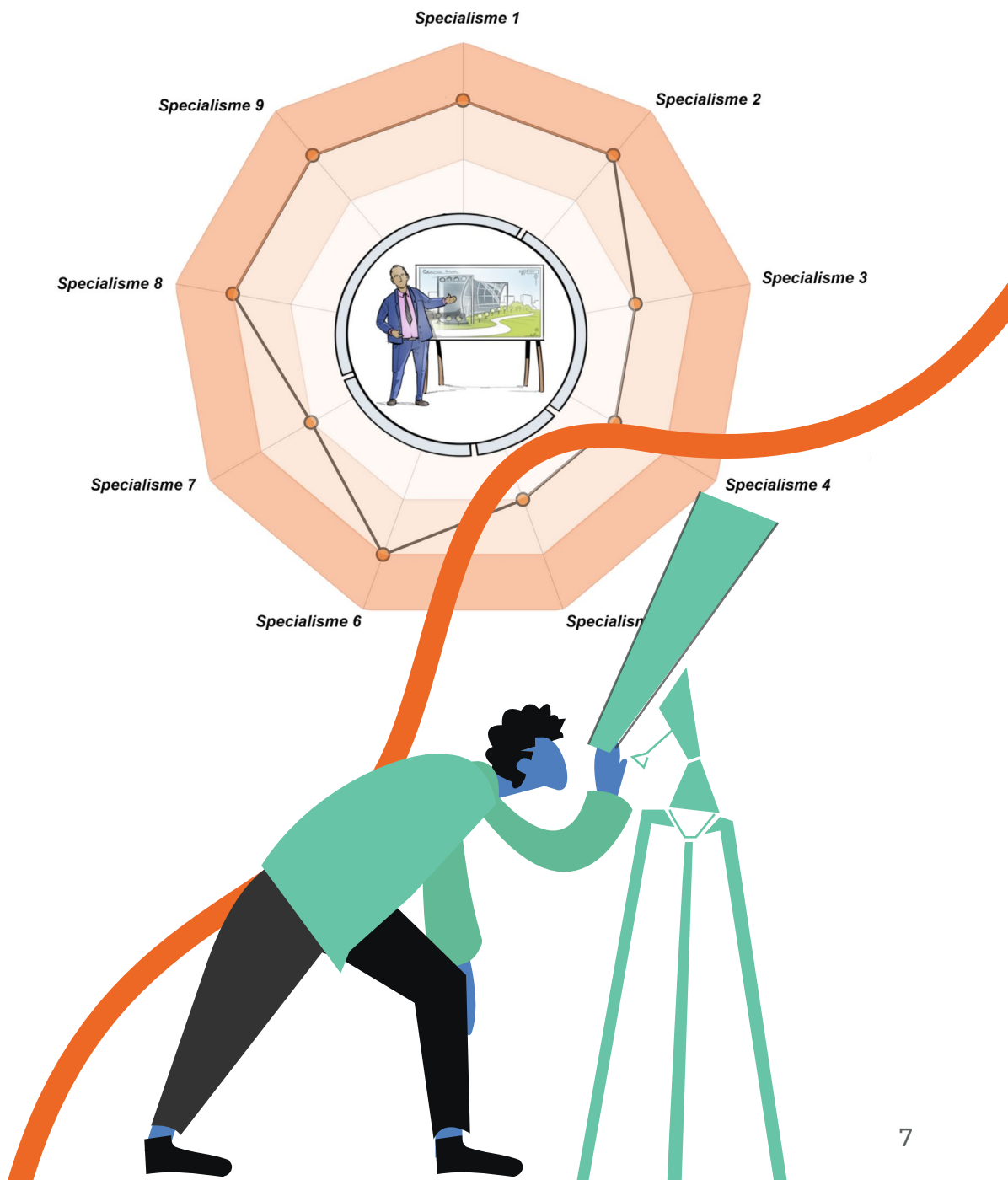
Skillsmapping

Om onze gebouwen tegen 2050 energieneutraal te maken is het essentieel dat we over de juiste vaardigheden beschikken. Vooral als het gaat om energie-efficiëntie en energietransitie. Daarom is binnen het BUS-NL project een ‘skills mapping’ ontwikkeld: een landkaart van vaardigheden die een overzicht geeft van de benodigde vaardigheden in de bouwsector. Hierbij is niet alleen gekeken naar technische vaardigheden, maar ook naar sociale en transversale vaardigheden.

Deze “skills mapping” is gebaseerd op eerder onderzoek en toont meer dan 300 specialismen en 100 beroepen. Om het overzichtelijk te houden, is dit aantal gereduceerd tot 25 representatieve beroepen. Betrokkenen bij dit project onderstreepten het belang van persoonlijke competenties.

Tot slot bleek dat de ‘skills mapping’ regelmatige updates nodig heeft. In een snel veranderende wereld is voortdurende scholing en aanpassing essentieel. De bevindingen van het project suggereren ook dat we in de toekomst wellicht meer vanuit taken moeten denken dan vanuit specifieke beroepen.

[Lees rapport](#) ▶

Roadmap

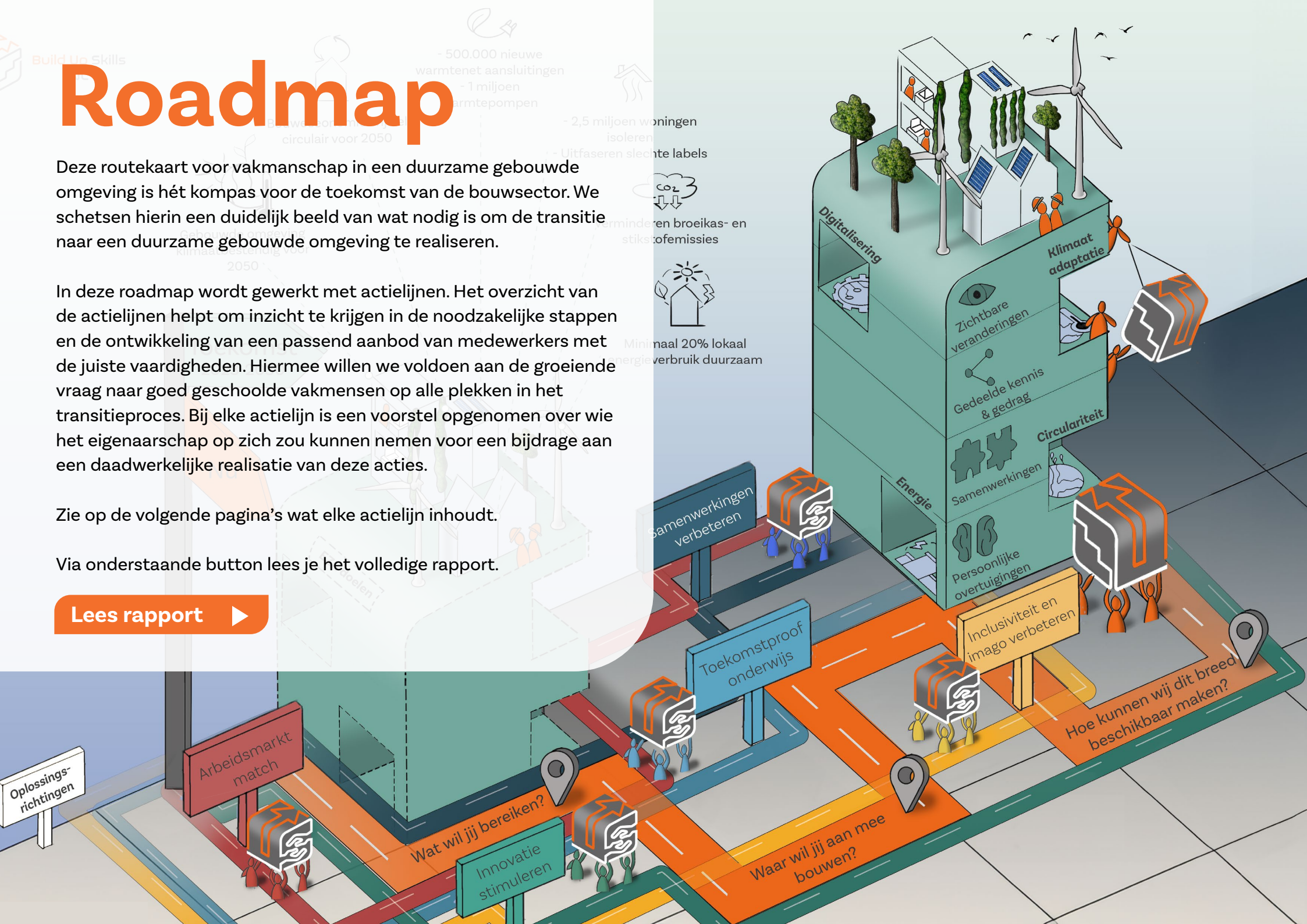
Deze routekaart voor vakmanschap in een duurzame gebouwde omgeving is hét kompas voor de toekomst van de bouwsector. We schetsen hierin een duidelijk beeld van wat nodig is om de transitie naar een duurzame gebouwde omgeving te realiseren.

In deze roadmap wordt gewerkt met actielijnen. Het overzicht van de actielijnen helpt om inzicht te krijgen in de noodzakelijke stappen en de ontwikkeling van een passend aanbod van medewerkers met de juiste vaardigheden. Hiermee willen we voldoen aan de groeiende vraag naar goed geschoolde vakmensen op alle plekken in het transitieproces. Bij elke actielijn is een voorstel opgenomen over wie het eigenaarschap op zich zou kunnen nemen voor een bijdrage aan een daadwerkelijke realisatie van deze acties.

Zie op de volgende pagina's wat elke actielijn inhoudt.

Via onderstaande button lees je het volledige rapport.

Lees rapport

Actieplan Arbeidsmarkt 2024-2030

Breng de aanwezige zij-instroom programma's (en financiering) in de bouw- en installatietechniek in kaart.

Breng voor de verschillende beroepen binnen de bouw- en installatiesector in kaart wat er moet gebeuren om aan duurzaamheidseisen te voldoen.

Onderzoek welke omscholing werknemers in de fossiele industrie nodig hebben als ze willen instromen in de duurzame bouw- en installatiesector.

Organiseer kennisuitwisseling op het gebied van duurzame bouw- en installatiemethoden.

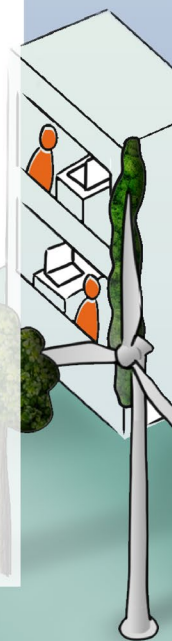
Zorg voor effectieve begeleidingsprogramma's die de zij-instroom in de bouw- en installatiesector vergemakkelijkt.

Evalueer de effectiviteit van instroom- en omscholingsprogramma's in de bouw- en installatiesector.

Zorg voor continue verbetering van de instroom- en omscholingsprogramma's en publiceer updates op de website 'Mensen Maken de transitie' en andere relevante platformen.

Build Up Skills
NL

Actieplan Onderwijs 2024-2030

Integreer losse keuzedelen, certificaten en leergangen over de energietransitie in de basis- en profieldelen van het kwalificatiedossier.

Begeleid docenten bij de ontwikkeling van de kennis en vaardigheden die zij nodig hebben om hun studenten te onderwijzen op het gebied van de energietransitie.

Verbeter de samenwerking tussen onderwijs en bedrijven die bezig zijn met de energietransitie.

Verbeter de aansluiting tussen vooropleidingen, beroepsopleidingen en leven lang ontwikkelen.

Zorg ervoor dat **aandacht voor de energietransitie in de kwaliteitsagenda's van het mbo is geborgd.**

Ontwikkel een centraal platform waarop leermaterialen over de energietransitie samenkomen (vindbaar, herbruikbaar en onderhoudbaar).

Integreer de vaardigheden die nodig zijn voor de energietransitie in CompetentNL.

Build Up Skills
NL

Actieplan Inclusie & imago 2024-2030

Kijk kritisch naar je eigen manier van **personeelswerving** en je eigen bedrijfscultuur.

Bepaal welke specifieke **doelgroepen** je wilt **benaderen** en leg contacten met belangenorganisaties en kenners van de doelgroep. Besteed specifiek aandacht aan taalprogramma's om doelgroepen te helpen.

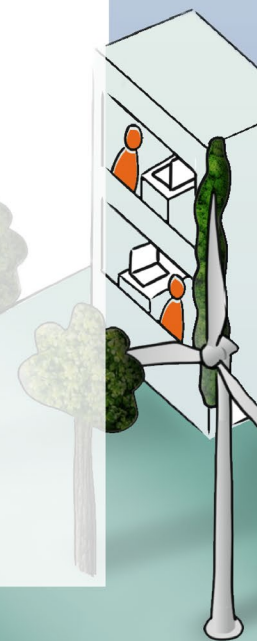
Onderzoek programma's die beschikbaar zijn in andere sectoren en die van nut kunnen zijn voor je doelgroepen. Durf over grenzen heen te stappen en inclusief te denken.

Onderzoek andere **mogelijkheden van werving** en leer van de ervaringen van anderen.

Pas bestaande inschrijvings-, begeleidings-, en cultuurprogramma's aan op basis van recente inzichten over het bereiken van nieuwe doelgroepen. Maak inclusiviteit en diversiteit een vast onderdeel van je bedrijfsbeleid.

Monitor continu de uitkomsten van je deze programma's en verzamel relevante gegevens en deel deze met andere projecten in de sector.

Werk de bevindingen periodiek bij en pas ze aan, en deel ze op een gezamenlijk platform.

Actieplan Samenwerken 2024-2030

Integreer de kennis en het netwerk rond de energietransitie in bijvoorbeeld het centrale platform 'Mensen Maken de Transitie'.

Ontwikkel een toegankelijk overzicht van alle initiatieven rond energietransitie voor MKB-ers.

Zet een permanente financiële structuur op om het BUS-NL platform te onderhouden en up-to-date te houden, zodat het relevant en waardevol blijft voor alle belanghebbenden.

Update het BUS-NL platform regelmatig met nieuwe initiatieven, technologische updates en verhalen van koplopers in de industrie.

Verzamel feedback om de effectiviteit van het platform te meten.

Actieplan Innovatie 2024-2030

✓ **Identificeer** welke **'soft skills'** en **specifieke transitie skills** nodig zijn voor de energietransitie in de gebouwde omgeving.

✓ Zorg voor **afstemming en aansluiting** van de omschrijving van deze transitievaardigheden met de standaarden van CompetentNL.

✓ **Toets** of de geïdentificeerde soft skills zijn afgestemd met onderwijs en bedrijfsleven.

✓ **Ontwikkel** met elkaar een **leertraject of modules** voor het aanleren van deze soft skills/ transitie skills.

✓ Voer een **train-de-trainer programma** uit voor docenten, jobcoaches en trainers om transitievaardigheden in hun curricula en coachingsaanbod te integreren.

✓ **Implementeer het ontwikkelprogramma** voor transitievaardigheden samen met betrokken sectoren en het onderwijs.

✓ Zorg voor **continue verbetering** van de trainings- en ontwikkelingsprogramma's voor transitie skills.

Build Up Skills
NL

Sluit je aan!

[Sluit je aan](#) bij BUS-NL, hét netwerk van vakgenoten die zich inzetten voor vakmanschap voor een duurzame gebouwde omgeving.

Hoe draagt jouw werk bij aan vakmanschap voor een duurzaam gebouwde omgeving?

- Wij werken aan een **betere match tussen vraag en aanbod van arbeid** in de bouw- en installatiesector.
- Wij zetten ons in voor betere integratie van de transitie uitdagingen in het **onderwijs**.
- Wij helpen initiatieven te stroomlijnen om **samenwerking** te verbeteren.
- Wij zetten ons in de toepassing van **innovaties** te versnellen en ondernemerschap te bevorderen.
- Wij werken aan **meer inclusie en het verbeteren van het imago** van de bouw- en installatiesector.

Vergroot jouw impact! Steun de [roadmap](#) en laat zien hoe jouw werk bijdraagt aan één (of meer) van bovenstaande punten.

Meer informatie:

<http://www.buildupskillsnederland.nl/>

Volg ons

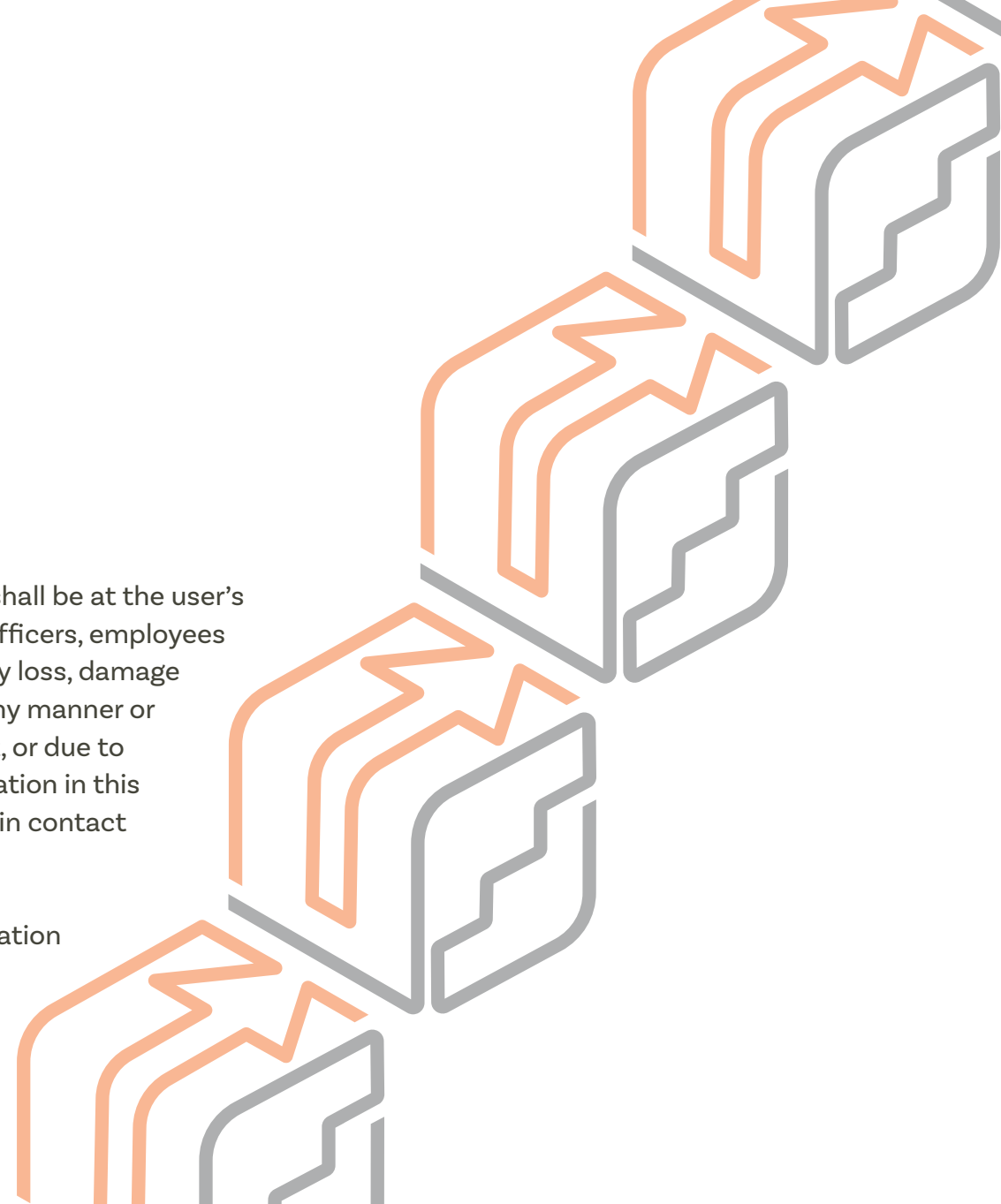
<https://www.linkedin.com/company/BUS-NL>

Colophon

Copyright © 2024 by BUS-NL consortium

Use of any knowledge, information or data contained in this document shall be at the user's sole risk. Neither the BUS-NL Consortium nor any of its members, their officers, employees or agents shall be liable or responsible, in negligence or otherwise, for any loss, damage or expense whatever sustained by any person as a result of the use, in any manner or form, of any knowledge, information or data contained in this document, or due to any inaccuracy, omission or error therein contained. If you notice information in this publication that you believe should be corrected or updated, please get in contact with the project coordinator.

The authors intended not to use any copyrighted material for the publication or, if not possible, to indicate the copyright of the respective object. The copyright for any material created by the authors is reserved. Any duplication or use of objects such as diagrams, sounds or texts in other electronic or printed publications is not permitted without the author's agreement.

**Co-funded by
the European Union**

Dit project is gefinancierd door het LIFE-programma van de Europese Unie in het kader van subsidieovereenkomst nr. 101077358.